

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 4Co/473/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1314227466
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Valéria Kleinová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2016:1314227466.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Valérie Kleinovej a členov senátu Mgr. Ingrid Degmovej Pospíšilovej a JUDr. Michaely Frimmelovej v právnej veci navrhovateľky: I. L., nar. X.X.XXXX, bytom ul. Š. XX, Y., zastúpená JUDr. Miroslavom Trtílkom, advokátom, so sídlom J. Kráľa 29, Martin, proti odporcovi: Slovenská sporiteľňa, a. s., IČO: 00 151 653, so sídlom Tomášikova 48, Bratislava, zastúpený Advokátskou kanceláriou JUDr. Roman Kvasnica, advokát, s. r. o., IČO: 36 866 598, so sídlom Piešťany, Sad A. Kmeťa 24, o zaplatenie 4.170,51 Eur s príslušenstvom, na odvolanie odporcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III zo dňa 16. apríla 2015 č. k. 19C 352/2014 - 84 v spojení s opravným uznesením zo dňa 11. júna 2015 č. k. 19C 352/2014 - 103 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s opravným uznesením zo dňa 11. júna 2015 č. k. 19 C 352/2014 - 103 p o t v r d z u j e .

Odporca je p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľke titulom náhrady trov odvolacieho konania sumu 159,44 Eur k rukám jej právneho zástupcu do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľke sumu 4.170,51 Eur s úrokom z omeškania vo výške 8,25 % ročne zo sumy 463,39 Eur za omeškané mesiace 4 - 12/2014 vždy od 16. dňa príslušného mesiaca do zaplatenia, trovy konania vo výške 250,- Eur a trovy právneho zastúpenia vo výške 1.280,14 Eur. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Bratislava III zo dňa 16.1.2013 č. k. 10C 72/2012 - 103 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 16.10.2013 č. k. 2Co 297/2013 - 142 ďalej rozsudkom Okresného súdu Bratislava III zo dňa 2.12.2013 č. k. 10C 30/2013 - 111 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 24.9.2014 č. k. 2Co 510/2014 - 154, ako aj rozsudkom Okresného súdu Bratislava III zo dňa 17.6.2014 č. k. 21C 92/2014 - 88 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 24.9.2014 č. k. 2Co 2683/2014 - 115 bol odporca zaviazaný k povinnosti zaplatiť navrhovateľke dlh titulom plnenia zo Zmluvy o dôchodku zo dňa 20.10.1995 za obdobie apríl 2010, máj 2010 až január 2013 a február 2013 až marec 2014, keďže výpoveď z danej zmluvy zo dňa 26.10.2009 daná odporcom navrhovateľke v zmysle § 582 ods. 1 Občianskeho zákonníka bola vyhodnotená za neplatnú pre jej nemožnosť vypovedania. Ďalej v odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvého stupňa uviedol, že vykonaným dokazovaním došlo k preukázaniu skutočnosti, že dňa 20.10.1995 bola medzi účastníkmi konania uzavretá v zmysle § 842 Občianskeho zákonníka Zmluva o poskytovaní plnenia z Podporného dôchodkového fondu SLSP, a. s., ktorej predmetom bolo doživotné plnenie odporcom ako povinným v prospech navrhovateľky vo výške 463,39 Eur mesačne. Odo dňa účinnosti predmetnej zmluvy odporca navrhovateľke v zmysle nej aj plnil. Dňa 26.10.2009 však odporca podľa § 582 ods. 1 Občianskeho zákonníka vypovedal písomne danú zmluvu majúc za to, že ide o zmluvu uzavretú na dobu neurčitú a zo zákona alebo zo zmluvy nevyplýva spôsob jej výpovede. Právne vec posúdil poukazom na ust. § 34

Občianskeho zákonníka, § 39 Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 582 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 27 ods. 8 Zákona o bankách, § 116 a § 119 ods. 3 uvedeného zákona, keď ako prejudiciálnou otázkou sa zaoberal platnosťou zmluvy o poskytovaní plnenia z podporného dôchodkového fondu, jej dobou trvania, platnosťou výpovede z nej, otázkou jej prípadného zániku pre nemožnosť plnenia s poukazom na ust. § 575 ods. 1 Občianskeho zákonníka podľa námietok odporcu o nemožnosti plnenia s poukazom na ust. § 27 ods. 8, § 116, § 119 ods. 3 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách. Predmetnú zmluvu považoval za platne uzavretú zmluvu o dôchodku v zmysle § 842 a nasl. Občianskeho zákonníka na dobu určitú neurčitého trvania, ktorou vzniklo navrhovateľke doživotné právo na vyplácanie dôchodku, a keďže odporcom danú výpoveď považoval za neplatnú, ustálil povinnosť odporcu naďalej jej poskytovať plnenie. Pokiaľ ide o námietku odporcu ohľadom zániku zo zmluvy vyplývajúceho záväzku pre nemožnosť plnenia v dôsledku rozporu zmluvy so zákonom o bankách, poukázal na riešenie tejto otázky vo vyššie uvedených súdnych konaniach a vyhodnotil ju za účelovú obranu odporcu, keď plnenie odporcu zo zmluvy o dôchodku má byť v zmysle Štatútu PDF vyplácané z Podporného dôchodkového fondu odporcu vytváraného z použiteľného zisku odporcu, čo zákon o bankách nezakazuje. Predmetnú zmluvu nemal za zmluvu uzavretú za nápadne nevýhodných podmienok pre odporcu, nakoľko ide o zmluvu asynalagmatickú, keď protiplnením zo strany navrhovateľky je dlhoročný pracovný pomer. Plnenie z nej nemal za nemožné, keďže zákon o bankách explicitne nespája rozpor právneho vzťahu s ust. § 27 ods. 8 so zánikom právneho vzťahu. Pokiaľ ide o námietku odporcu o hospodársky neodôvodnenom plnení mal za to, že s poukazom na bývalý zamestnanecký vzťah medzi účastníkmi ide o cieľ odporcu zabezpečiť sociálnu starostlivosť o zamestnancov odchádzajúcich do dôchodku. Rovnako za nedôvodnú vyhodnotil novú námietku odporcu, že vyplácanie dôchodku znamená zásah do vlastníckeho práva odporcu zvýhodnením navrhovateľky na jeho úkor, nakoľko tvrdenie odporcu mal za rozporné s navrhovanou mimosúdnou dohodou, tvrdiac, že táto by bola platná, nakoľko ako protiplnenie zo strany navrhovateľky by bolo späťvzatie návrhu. Dôvodil, že práve početné vedenie súdnych sporov a navyšovanie trov týchto konaní je hospodársky neodôvodneným plnením. Mal za to, že v danom zmluvnom vzťahu odporca nevystupuje ako subjekt bankovníctva, zmluva o dôchodku nie je výsledkom bankovej činnosti, ale je činnosťou vo vzťahu k bývalým zamestnancom.

Ohľadom príslušenstva súd prvého stupňa rozhodol s poukazom na ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, keďže odporca sa s plnením peňažného dlhu dostal do omeškania, a o trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v zmysle zásady úspechu v konaní.

Proti tomuto rozsudku podal riadne a včas prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie odporca, ktorým žiadal rozhodnutie súdu prvého stupňa zmeniť a návrh navrhovateľky zamietnuť. Mal za to, že nemožno obchádzať zákaz daný ustanovením § 119 ods. 3 Zákona o bankách a že plnením zo zmluvy dochádza k zásahu do vlastníckeho práva banky. Dôvodil potrebou stabilného a bezpečného bankového systému, nemožnosťou plniť zo zmluvy bez protiplnenia, keď ust. § 119 ods. 3 Zákona o bankách nerozlišuje medzi subjektmi vzťahov. Poukázal na to, že predmetný zmluvný vzťah bol založený až po tom, ako navrhovateľka prestala byť jeho zamestnankyňou. Zdôraznil, že i v tejto veci ide o vzťah súvisiaci s jeho organizáciou, riadením a podnikaním, nakoľko v zmysle Štatútu Podporného dôchodkového fondu SLSP tento slúži o. i. na podporu stabilizácie pracovníkov, čo nepochybne súvisí s organizáciou, riadením a čiastočne podnikaním banky. Predmetná zmluva nebola uzatvorená pri bankovej činnosti banky. Za činnosť v rozpore so zákonom o bankách považoval činnosť, keď banka poskytuje hospodársky neodôvodnené plnenie alebo plnenie bez protihodnoty. Mal za to, že v zmysle § 119 ods. 3 Zákona o bankách sa plnenie zo zmluvy stalo nemožným a záväzok teda zanikol. Poukázal na to, že je bankou a nie sociálnou poisťovňou.

Navrhovateľka vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu odporcu žiadala napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť a uplatnila si náhradu trov odvolacieho konania. Vyjadrila názor, že zákon o bankách vychádzajúc z jeho ust. § 1 upravuje niektoré vzťahy, t. j. nie všetky vzťahy, ktoré môžu vzniknúť pri činnosti bánk. Mala za to, že podľa systematizácie Zákona o bankách sociálnu politiku nemožno zahrnúť pod riadenie a organizáciu banky, rovnako ani pod podnikanie banky, nakoľko toto sa vykonáva podľa § 27 ods. 1 s klientmi banky. Ide teda o taký záväzkový vzťah, ktorý nespadá pod úpravu obsiahnutú v Zákone o bankách. Podľa nej nie je v rozpore s ust. § 119 ods. 3 Zákona o bankách, ak banka vykonáva okrem bankových činností aj činnosti ako každá iná právnická osoba. Riešenie sociálnej politiky podľa jej názoru nie je podnikaním, ktorým sa rozumie sústavná činnosť vykonávaná samostatne podnikateľom vo vlastnom mene na vlastnú zodpovednosť za

účelom dosiahnutia zisku. Plnenie z podporného dôchodkového fondu označila za dovolenú a možnú realizáciu podnikovej sociálnej politiky, v ktorom vzťahu vystupuje banka ako zamestnávateľ a nie ako subjekt podnikajúci v oblasti bankovníctva. Interné vzťahy medzi bankou a zamestnancami (aj bývalými) teda nespádajú pod zákon č. 483/2001 Z. z., keďže v danom v zmluvnom vzťahu odporca nevystupuje ako právnická osoba realizujúca podnikanie. Plnenie zo zmluvy nemala za hospodársky neodôvodnené, keďže Štatút podporného dôchodkového fondu bol prerokovaný a schválený odborovou organizáciou odporcu. Za neplatnú ju nepovažoval ani odporca, ktorý i po účinnosti úpravy obsiahnutej v zákone č. 483/2001 Z. z. jej poskytoval plnenie až do 15.4. 2010 a v rámci konania pred súdom prvého stupňa dokonca navrhol urovanie jednorazovým vyporiadaním. Poukazovala na to, že zmluva o plnení z podporného dôchodkového fondu bola uzavretá pred skončením jej pracovného pomeru u odporcu. Pokiaľ ide o ochranu vlastníckeho práva odporcu poukázala na skutočnosť, že zmluva bola uzavretá z iniciatívy odporcu slobodne, dobrovoľne a bez nátlaku.

Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) prejednal vec v rozsahu a z dôvodov podaného odvolania podľa § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie odporcu nie je dôvodné.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti rozhodnutia ďalšie dôvody.

Súd prvého stupňa v preskúmvanej veci vykonal náležité dokazovanie potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností dôležitých pre posúdenie dôvodnosti návrhu navrhovateľky, ako aj opodstatnenosť tvrdení odporcu, ktoré uvádzal na svoju obranu (§ 120 ods. 1, 4 O.s.p.), výsledky dokazovania zhodnotil v súlade s § 132 O.s.p. a dospel k správnym skutkovým záverom. Na ich základe potom vyvodil vo veci samej aj správny právny záver o neplatnosti výpovede a povinnosti odporcu vyplatiť navrhovateľke žalované plnenia z Podporného dôchodkového fondu. Na vec aplikoval zodpovedajúce ustanovenia Občianskeho zákonníka (§ 842, § 843, § 582 ods. 1), tieto správne vyložil a svoje dôvody vedúce k vyhovaniu návrhu aj náležite v súlade s ust. § 157 ods. 2 O.s.p. odôvodnil, pričom sa dôsledne vypořiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami podstatnými pre právne posúdenie veci a so všetkými relevantnými argumentmi a dôkaznými návrhmi sporových strán, dostatočne posúdil opodstatnenosť všetkých právne a skutkovo relevantných námietok účastníkov. S odôvodnením napadnutého rozhodnutia sa preto odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje a v podrobnostiach naň poukazuje (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Odporca v odvolaní v podstatnej časti len zopakoval a podrobnejšie rozviedol svoje námietky a argumenty prednesené pred súdom prvého stupňa a v iných právoplatne ukončených súdnych konaniach vedených s navrhovateľkou ako aj inými bývalými zamestnancami. Týmto sa však súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí náležite vysporiadal, vysvetlil, prečo na ne neprihliadol a v dostatočnom rozsahu poukázal na všetky podstatné skutočnosti vyplývajúce z vykonaného dokazovania objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia. Odvolací súd preto považuje skutkové a právne závery súdu prvého stupňa za správne a v celom rozsahu sa s nimi stotožňuje a osvojuje si ich. Obsah odvolania odporcu nie je spôsobilý spochybniť správnosť záverov napadnutého rozsudku z hľadiska ním uplatnených odvolacích dôvodov.

Odvolací súd sa pri preskúmvaní napadnutého rozsudku zaoberal rovnako ako súd prvého stupňa najprv otázkou, či zmluva o dôchodku uzavretá podľa § 842 Občianskeho zákonníka zakladajúca právo na plnenie doživotne je zmluvou na dobu určitú alebo neurčitú, keďže ide o otázku zásadnú pre rozhodnutie danej veci.

V zmysle § 842 Občianskeho zákonníka sa na základe zmluvy o dôchodku niekomu doživotne alebo na inak vymedzenú dobu neurčitého trvania zakladá právo na vyplácanie určitého dôchodku. Ide o zmluvu uzavretú aspoň medzi dvoma subjektmi. Právo na vyplácanie dôchodku je síce časovo určené, ale nie je obmedzené určitým konkrétnym vopred vymedzeným časom trvania, k uzavretiu tejto zmluvy sa nevyžaduje žiaden dôvod alebo motív, preto dôvodom môže byť napríklad i skutočnosť, že sa niekto cíti byť zaviazaný druhému pomáhať a poskytovať dôchodok ako protiplnenie z nejakého iného právneho úkonu.

Keďže Občiansky zákonník rozlišuje zánik zmluvy smrťou a zánik zmluvy uzatvorenej na doživotne určenú dobu, nemožno dôvodiť, že zmluvy uzatvorené na dobu končiacu smrťou sú vždy uzatvárané na doživotne určenú dobu, teda na dobu neurčitú. Doživotne určená doba trvania je ekvivalentom inak určenej doby neurčitého trvania, je teda len konkrétnym vyjadrením inak určenej doby neurčitého trvania.

Podstatou uzatvorenej Zmluvy o dôchodku je záväzok jednej zmluvnej strany (odporcu) poskytovať plnenie druhej zmluvnej strane (navrhovateľke) počas trvania zmluvy. Vymedzenie trvania tejto zmluvy je dané pojmom „na doživotie“. Zmyslom takejto právnej úpravy je poskytovať osobe z takejto zmluvy oprávnenej záruku plnenia zo strany osoby povinnej na obdobie doživotia oprávnenej osoby. Občiansky zákonník nepripúšťa možnosť vypovedania zmluvy o dôchodku, pretože by to bolo v rozpore so zmyslom a účelom špeciálnej úpravy zmluvy o dôchodku, ktorej podstatou je istota poskytovania dôchodku oprávnenej osobe. Ak by súd pripustil možnosť ukončenia zmluvy jednostrannou výpoveďou zo strany odporcu, aplikoval by ust. § 842 a § 582 Občianskeho zákonníka ústavne nekonformným spôsobom, čo by znamenalo porušenie základného práva účastníka na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd. Tento záver vyplýva z Nálezu ÚS SR II. ÚS 26/2012 - 33 a odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa postupoval v súlade s ním.

S prihliadnutím na skutkové zistenia o tejto otázke, najmä keď charakter doby trvania relevantnej zmluvy bol vyriešený nálezom ÚS SR, možno konštatovať, že tieto majú oporu vo vykonanom dokazovaní a vo vzťahu k uplatnenému nároku je potom správna úvaha o tom, že medzi účastníkmi konania bola uzavretá zmluva na dobu určitú neurčitého trvania (do doživotia), preto výpoveď z označenej zmluvy daná navrhovateľke odporcom je v rozpore so zákonom a ako právny úkon je neplatná (§ 39 Občianskeho zákonníka). Zmluvné strany sú teda povinné sa Zmluvou o poskytovaní plnenia z Podporného dôchodkového fondu aj naďalej riadiť.

Pokiaľ ide o ďalšie námietky odporcu, že predmetná zmluva bola uzatvorená v rozpore so zákonom č. 483/2001 Z. z. o bankách, v tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktorý sa s touto námietkou dostatočne vysporiadal, rovnako prisvedča i odvolacím argumentom navrhovateľky, nakoľko i podľa názoru odvolacieho súdu ust. § 27 ods. 8 Zákona o bankách sa netýka vzťahov upravených predmetnou zmluvou, t. j. interných vecí banky ako bývalého zamestnávateľa a zamestnanca. O účelovosti obrany svedčí i tá skutočnosť, že uvedená právna úprava bola zavedená po uzavretí zmluvy a napriek tomu odporca z nej plnil i po tejto právnej úprave až do jej vypovedania. V danom prípade obsahovou náplňou zmluvného vzťahu bolo poskytnutie plnenia na zabezpečenie životnej úrovne, ktorú pracovníci dosiahli v čase svojej pracovnej aktivity, na ocenenie ich vernosti, kvality práce a na podporu stabilizácie pracovníkov. Nešlo teda o podnikateľský vzťah banky a klienta.

V predmetnom konaní odporca argumenty svojej obrany rozšíril o ochranu svojho vlastníckeho práva, ktoré odvolací súd vyhodnotil ako neopodstatnené a v tomto smere prisvedčil odvolacím argumentom navrhovateľky. I s poukazom na ust. § 123 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého vlastník je v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním, bol odporca oprávnený v rámci zmluvnej voľnosti uzatvoriť s navrhovateľkou predmetnú zmluvu, ktorá bola uzatvorená dobrovoľne a z jeho iniciatívy a jej predmet je mimo rámca jeho podnikateľskej činnosti upravenej a teda i obmedzenej Zákomom o bankách.

Odvolací súd prihliadol i na správnosť záverov súdu prvého stupňa vo výroku, ktorým priznal navrhovateľke podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 nar. vlády č. 87/1995 Z. z. v platnom znení úroky z omeškania.

Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. a v odvolacom konaní úspešnej navrhovateľke priznal proti odporcovi plnú náhradu trov odvolacieho konania spočívajúcu v trovách právneho zastúpenia za 1 úkon právnej pomoci (písomné vyjadrenie k podanému odvolaniu) vo výške 151,05 Eur spolu s DPH, k tomu režijný paušál vo výške 8,39 Eur, všetko podľa vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. v platnom znení.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.